

Прекарваль ли си ти такива дни, въ които, вечеръ кога са раздѣляшь отъ приятелитѣ си, да са прощавашь съ тѣхъ, като че ли нѣма да осѫмнешъ на утрѣнъта?

Сѣдалъ ли си ти нѣкога да вечеряашь съ твоитѣ най-мили и драги, които като си ги поизгледашь край софратата, облѣте та една врѣла вода, додатъ, че ти са нарѣдятъ хапкитѣ на гърлото, и ти преджвчешъ премляашъ, на двѣ на три, паса оттеглишъ на страна, замислишъ са, почакашъ дордѣ си лѣгнатъ сички, идешъ надъ глава имъ, и пакъ ги изглѣдашь нажалено, држинешъ са на страна и скритомъ оплачешъ и тѣхъ и себе си приживѣ?

Ставаль ли си ти сутренъ рано съ запамадена глава отъ без-покойно спаніе и на място да благодаришъ Бога, че та е упазиль живъ и здравъ презъ нощта, а то да провалишъ себе си и да си казвашъ: по-добрѣ би било да сѫмъ заспалъ отъ вѣчнія и да не усѫмняхъ!

Трѣгвалъ ли си ти на пѣтъ, по работата си, слѣдъ една жива раздѣла съ своитѣ си, и като са отдалечиши, на сека крачка да съѣшашъ подобнія си, брата си, обранъ, нараненъ, по-нататаакъ другого убить, когото носять, а още по-нататаакъ крѣвника, на когото отъ ножа още крѣвъта капе, па да са смаешъ, да ли напредъ да вжрвиши или назадъ да са вралашъ?

Запиралъ ли си са ти, иай-сѣтнѣ, щещъ не щещъ, въ кѣшата си, дѣто нито ти е еденіето, нито ти е спането, нито деня—день, нито нощть—ношъ? а това не сѫ дни и недѣли, но мѣеци и години.

Не, читателю, не можъ да ни обвинишъ за страшливци; въ такива обстоятелства, колко и да е нѣкой скрченъ, той се пе да са обезскрчи, ще бѫде страшливъ: днесъ трепне, утрѣ трепне, днесъ страхъ, утрѣ страхъ и току го видишъ че капиалъ като червоедна круша.

Зима са задава, страховетѣ се си слѣдватъ, но и злинитѣ не преставатъ. Снопи на крѣхце още стоятъ по нивката и тамъ пе си угніятъ. Лозя, въ кои други години по това време са чувахи песни, отъ хора весели, сега на сѣка дѣ посрѣдало, сѣкашъ е страшна пустиня; гроза ти е да влѣзешъ въ лозята, отъ троскотъ са земята не види, джлги лозини, неповѣрзани, растлале са, увиле са една о друга, отдолу имъ еди гроздове въ прѣстъта са заровили; тамъ тѣ щкти си укаپятъ и уплуятъ; а горкія, дожи-